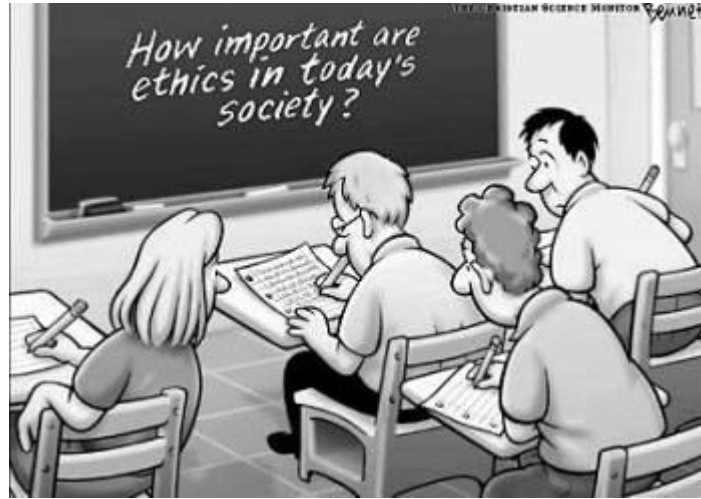

The Foundations of Jewish Ethics

Metaethics

I. The Nature of Man

Is man by nature good or bad? Do we get virtue innately, by teaching, or by habit?

A. Genesis 9:6

שֶׁפָּדָה דַּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּדָה כִּי בְצַלְמֵי אֱ-לֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם :

Whoever sheds the blood of man, by man shall his blood be shed; For in His image did God make man.

B. Genesis 4 – Cain and Abel

C. Genesis 8:21

וַיִּרַח יְהוָה אֶת רִיחַ הַנְּיִחוּחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל לִבּוֹ לֹא אֶסַף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָדָמָה בְּעֵבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו וְלֹא אֶסַף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי כְּפֶאֱשֶׁר עָשִׂיתִי :

Sifri Deuteronomy, parasha 45

ושמתם את דברי אלה על לבבכם, מגיד שנמשלו דברי תורה כסם חיים משל למלך שכעס על בנו והכהו מכה רעה ונתן רטיה על גבי מכתו ואמר לו בני כל זמן שרטיה זו על גבי מכתך אכול מה שהנאך ושתה מה שהנאך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה נזוק כלום אבל אם הגבהת אותה מיד הוא מעלה נומי כך אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל בני בראתי לכם יצר הרע שאין רע הימנו (בראשית ד:ז) הלא אם תטיב שאת היו עסוקים בדברי תורה ואינו שולט בכם ואם פורשים אתם מדברי תורה הרי הוא שולט בכם שנאמר (בראשית ד:ז) לפתח חטאת רובץ, ואליך תשוקתו אין משאו ומתנו אלא בכך אבל אם רצה אתה תשלט בו שנאמר ואתה תמשל בו ואומר (משלי כה:כא - כב) אם רעב שונאך האכילהו לחם כי גחלים אתה חותה על ראשו, רע הוא יצר הרע שמי שברא אותו מעיד עליו שהוא רע שנאמר (בראשית ח:כא) כי יצר לב האדם רע

The words of torah are like life-giving medicine. A parable of a king who got angry at his son and wounded him badly and placed a medical bandage on the wound. He told his son, as long as this bandage is on your wound you may eat what you wish, drink what you wish, wash in hot or cold and you will not be harmed at all. But, if you remove it then it will immediately become infected. So too God told Israel, my son, I created for you an evil inclination of the worst kind...if you delve into the words of the Torah it will not control you but if you leave the words of the Torah then it will control you...

D. Babylonian Talmud, Erubin 13b

תנו רבנן: שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים: נוה לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים: נוה לו לאדם שנברא יותר משלא נברא. נמנו וגמרו: נוה לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, עכשיו שנברא - יפשפש במעשיו. ואמרי לה: ימשמש במעשיו.

For two and a half years the school of Shammai and the school of Hillel debated. The former said that it were better for humankind not to have been created than to have been created. The latter said that it were better for humankind to have been created than not to have been created. They voted and concluded: It were better for people not to have been created than to have been created, but now that they have been created, let them search their deeds.

II. The Nature of Ethics

Are Ethics Objective or Subjective?

A. Mekhilta Beshalah, 3, ז' א-ל'

אבא שאול אומר הדמה לו, מה הוא רחום וחנון, אף אתה רחום וחנון.

Abba Shaul says, You should be like Him: just as He is Merciful and Giving, so to you should be merciful and giving.

B. Leviticus 19:18

וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ

Love your neighbor as yourself.

C. Rabbi Vidal Yom Tov of Tolosa (Spain, 14th cent.)

Magid Mishneh, Hilchot Shechenim 14:5

וענין דין בר המצר הוא שתורתנו התמימה נתנה בתיקון מידות האדם ובהתנהגותו בעולם כללים באמירת קדושים תהיו והכוונה כמו שאמרו ז"ל קדש עצמך במותר לך שלא יהא שטוף אחר התאוות וכן אמרה ועשית הישר והטוב והכוונה שיתנהג בהנהגה טובה וישרה עם בני אדם ולא יהא מן הראוי בכל זה לצוות פרטים לפי שמצוות התורה הם בכל עת ובכל זמן ובכל ענין ובהכרח חייב לעשות כן ומדות האדם והנהגתו מתחלפת לפי הזמן והאישים והחכמים ז"ל כתבו קצת פרטים מועילים נופלים תחת כללים אלו ומהם שעשו אותם בדין גמור ומהם לכתחלה ודרך חסידות והכל מדבריהם ז"ל ולזה אמרו חביבין דברי דודים יותר מיינה של תורה שנאמר כי טובים דודיך מיין.

The point of the law that a neighbor has first dibs to buy a property is that our perfect Torah has laid down general principles concerning the development of man's character and his conduct in the world as in stating, "You shall be holy," meaning, as the Rabbis said, "Sanctify yourself with respect to that which is permitted you" – that one should not be swept away by the pursuit of lusts. Likewise, it said, "And you shall do the right and the good," meaning that one's interpersonal conduct should be good and just. With regard to all this, it would not have been proper to command about details. For the Torah's commands apply at all times, in every period, and under all circumstances, whereas man's characteristics and his behavior vary, depending upon the time and the individual. The Rabbis therefore set down some relevant details subsumed under these principles, some of which they made the equivalent of absolute *din* and others only *ante facto* and by way of *hasidut* – all however ordained by them. And it is with reference to this that they said, "The words of consorts [i.e. the Rabbis] are more beloved than the wine of Torah, as stated, "For you love is better than wine"" (Shir ha-Shirim 1:3, bAZ 34a).

D. Bavli Baba Mesia 30b

דאמר רבי יוחנן: לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה. - אלא דיני דמגזתא לדיינו? - אלא אימא: שהעמידו דיניהם על דין תורה, ולא עבדו לפני משורת הדין.

Rav Yohanan said, Jerusalem was but destroyed because they judged [in accordance with] Torah law within it. Well should they rather have followed the law of the Magians? Say, rather, because they based their judgments solely upon Torah law and did not act *lifnim mishurat hadin* [i.e. beyond the line of the law].

III. The Nature of God

Are laws good because God commands them, or does God command laws because they are good? Can God do something unethical?

A. Genesis 22 – Akedah

B. Genesis 18 – Sodom

Normative Ethics

I. Utilitarianism vs. Value Based Ethics

Babylonian Talmud, Baba Metzia 62a

שנים שהיו מהלכין בדרך, וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם - מתים, ואם שותה אחד מהן - מגיע לשוב. דרש בן פטורא: מוטב שישתו שניהם וימותו, ואל יראה אחד מהם במיתתו של חברו. עד שבא רבי עקיבא ולימד: וחי אחיך עמך - חייך קודמים לחיי חבריך.

If two men are traveling on a journey and one has a pitcher of water, if both drink they will both die, but if one only drinks, he can reach civilization. Ben Patura taught: "It is better that both should drink and die rather than that one should behold his companion's death." But Rabbi Akiba taught: "That your brother may live with you (Lev 25:36). Your life takes precedence over his life."

II. Character Based Ethics

A. Psalm 15

Is it better to do good because you have to or because you want to?

B. Mishnah Abot 5:23

בן הא הא אומר לפום צערא אגרא

Ben He He says, according to the suffering is the reward.

C. Mishnah Abot 4:1

בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר (תהלים קי"ט) מכל מלמדי השכלתי איזהו גבור הכובש את יצרו שנאמר (משלי טו/טז) טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מלוכד עיר איזהו עשיר השמח בחלקו שנאמר (תהלים קכ"ח) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא איזהו מכובד המכבד את הבריות שנאמר (שמואל א' ב') כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו:

Ben Zoma says, Who is wise? Those who learn from everyone... Who is mighty? Those who conquer their evil impulse... Who is rich? Those who are content with their portion... Who is honored? Those who honor all people.

D. Sifra Kedoshim, parasha 10

ר' אלעזר בן עזריה אומר מנין שלא יאמר אדם אי איפשי ללבוש שעטנו אי אפשי לאכול בשר חזיר, אי איפשי לבוא על הערוה, אבל איפשי מה אעשה ואבי שבשמים גזר עלי כך ת"ל ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי נמצא פורש מן העבירה ומקבל עליו מלכות שמים.

Rabbi Elazar ben Azaria says, how do we know that one should not say “I don’t want to wear mixed clothing, I don’t want to eat pig, I don’t want to commit incest,” but rather, “I want to but what can I do, my father in heaven has decreed such upon me?” The verse comes to teach us “I have separated you from the nations to be for me.” When one separates from sin he will accept the kingship of heaven.

E. Rambam Shemonah Perakim, chapters 4 and 6